

nuværende Ordning og ønsket en Banegaard, der var bedre indrettet og, om muligt, ogsaa heldigere beliggende end den nuværende; der har da ogsaa været udarbejdet Tegninger dertil. Jeg ved ikke, hvorfor Randers skal behandles som Stifbarn; jeg vil da ikke haabe, at det er, fordi Randers som god Højreby hver Gang sender en Højremand til Rigsdagen, jeg vil ikke tro saa daarligt om den højtærede Regering. Naar Byen ikke har faaet en ny Banegaard, er det maaske, fordi den ikke presser saa stærkt paa, de artige Børn forlange, som bekendt, ingen Ting, men faa heller ingen Ting. Jeg er overbevist om at være i fuld Overensstemmelse med alle Borgernes Ønske, naar jeg henvender mig til Trafikministeren og beder ham om at tage dette Forhold under villig Overvejelse. Men jeg er ikke alene i Overensstemmelse med Borgerne men ogsaa med en stor Masse Landmænd, som søge Byen og Gang efter Gang maa lide under Forholdene paa den daarlige og ukomfortable gamle Banegaard.

Jørgensen: Jeg vil gerne henlede den højtærede Finansministers Opmærksomhed paa et Andragende, som for en 2—3 Aar siden blev indgivet til Ministeriet fra Hartkornsbrugere i Frederiksborg Amt om Afløsning af den saakaldte Hoverihavre. Dette er en Ydelse, som Hartkornsbrugerne maa betale som Erstatning, fordi de i sin Tid blev fri for det Hoveri, som de gjorde paa nogle Statsejendomme ved Hillerød. Det drejer sig her om en Sag, som synes at være uden Sidestykke i det øvrige Land, og da den ærede Minister maaske ikke kender dens Forhistorie, skal jeg tillade mig i stor Korthed at gøre Rede for den.

Et godt Stykke ind i forrige Aarhundrede gjorde Bønderne i Frederiksborg Amt, som sagt, endnu Hoveri paa nogle Statsejendomme ved Hillerød, og da dette Hoveri skulde afløses, fandt man mærkelig nok fra Statens Side paa i Modsætning til, hvad der skete andre Steder i Landet, at kræve en Erstatning af Bønderne for at slippe af med Hoveriet og fastsatte Erstatningen til 1 Td. Havre pr. Td. Hartkorn. Da Bønderne nægtede at gaa ind paa

denne Erstatning, blev der udnævnt en saakaldt Hoverikommissær, som skulde søge at tale sig til Rette med dem. Dette Hverv udførte han paa den Maade, at han samlede dem til smaa lokale, lyssky Møder omkring i Skolerne. Selv tog han Plads i et Værelse ved Siden af, og de bleve saa enkeltvis kaldt ind til ham og bleve bearbejdede med Trusler og Løfter. Saaledes lovede han bl. a., at hvis der var nogen, der slap billigere end 1 Td. Havre, skulde de allesammen slippe med den samme lavere Pris, og det er dette Løfte, hvis Indfrielse det drejer sig om. Der var en Del Bønder, som i Tillid til dette gik ind paa Erstatningen, men der var andre, som vare mere standhaftige og ikke vilde være med, og de slap virkelig ogsaa efter nogle Aars Forløb med at betale 4 Mark pr. Td. Hartkorn. Ja, de allermost standhaftige slap endog fri for Hoveriet uden at betale noget som helst. Herover følte de øvrige sig naturligvis brøstholdne, idet de vare gaaede ind paa Ydelsen i Tillid til, at Staten vilde holde sit Ord. Denne Sag har givet Anledning til megen Misfornøjelse i en Række af Aar og har givet sig Udslag i, at det Andragende, som jeg nævnte før, for et Par Aar siden blev indgivet til Ministeriet. Den forrige Finansminister misforstod noget dette Spørgsmaal, idet han mente, at Besvarelsen af det maatte bero paa, om Hoverihavren var en Skat eller en Grundbyrde. Men noget saadant er der slet ikke Tale om her. Det drejer sig kun om et Løfte, der skulde indfries, men ikke er blevet det. I øvrigt har Spørgsmaalet ikke stor finansiel Betydning, det drejer sig, saa vidt jeg ved, kun om en Snes Tusind Kr., men for den enkelte Skatteyder har det naturligvis meget at sige. Desuden virker det i høj Grad demoraliserende, at de, der viste Tillid til Staten og stoledes paa dens Ord, nu blive straffede med at betale en Skat af 8—9 Kr. pr. Td. Hartkorn, medens de, der ikke viste en saadan Tillid, slap fuldstændig fri. Jeg vil tillade mig at henlede den højtærede Finansministers Opmærksomhed paa Sagen, idet jeg haaber, at det maa føre til, at Regering og Rigsdag træffe Foranstaltning til, at dette Løfte bliver indfriet.